

Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels

VERSLAG OVER 1964

*(Uitgebracht in de jaarlijkse algemene ledenvergadering
van 24 april 1965 te Amsterdam)*

Excursies

Hoewel de in 1964 gehouden excursies door de deelnemers wederom op prijs gesteld zijn, realiseren wij ons dat een gemiddelde van 76 deelnemers per excursie-dag (762 deelnemers over 10 excursiedagen) maar een zeer gering percentage is — nl minder dan 1 % — van het totaal van onze leden. Wij vragen ons dan ook wel eens af of het wel zin heeft deze tochten te blijven organiseren, of dat wij er misschien beter aan zouden doen een

gidsje samen te stellen met gegevens omtrent vogelterreinen, te volgen routes, logeergelegenheden e.d. Mogelijk ligt het geringe percentage deelnemers hoofdzakelijk in de hoge kosten, doch men bedenke dat de uitgaven die besteed zijn aan de voorbereiding van de tochten alsmede de administratiekosten worden doorberekend in de deelnemerskosten van de excursies, daar het niet verantwoord zou zijn als de vereniging geld op deze tochten zou toeleggen. Overigens zit er toch ook wel een element van propaganda in het houden van excursies, al zijn hiervan in de regel geen directe resultaten merkbaar. — Gaarne vragen wij begrip voor het feit dat het niet altijd mogelijk is, het alle deelnemers geheel naar de zin te maken. Zo is het bij voorbeeld niet wenselijk met een gezelschap van ruim 90 personen een eendenkooi te gaan bezichtigen, noch ook een hele excursiedag te besteden aan één terrein als b.v. de Koudekerkse Inlage op Schouwen (hoewel beide objecten op zichzelf een bezoek van meerdere dagen overwaard zijn!). Over het algemeen wordt er meer naar gestreefd een indruk te geven van de mogelijkheden die er in de bezochte streken liggen op het gebied van de vogels, opdat men bij voorkomende gelegenheid weet welke soorten men er verwachten kan. Ook worden de tochten wel gemaakt om de leden op de bedreiging van sommige terreinen te wijzen. Zo zijn de excursies voor 1965 er gedeeltelijk op gericht U een blik te gunnen op plaatsen die op het „menu” van de „Welvaart” staan.

De Welvaart waar niets dat op Natuur lijkt meer heilig of veilig voor schijnt te zijn:

wat staat er te gebeuren met het reservaat achter de Hondsbossche als de wegstrook daar tot 30 meter verbreed wordt en met het Balgzand als daar havens voor den Helder gaan komen, met de Kaloot als de verhoging van de Scheldedijk gereed zal zijn, met de Koudekerkse Inlaag als de zoute kwel zal afgesneden zijn? Wat staat er te gebeuren met de Punt van Reide als de Dollartslippen gaan ingepolderd worden (waar Vogelbescherming op 750 ha de jacht heeft gepacht ten behoeve van de rust van pleisterende trekvogels) en wat met het Verdrongen Land van Saeftinge als de omliggende gemeenten haar zin zouden kijken... Wat gaat er van het Waddengebied overblijven en van de Biesbosch en van de Zaanstreek met ter weerszijden van het Noordzeekanaal geplande chemische industrieën en insteekhovens, wat van de Eemmond als daar niet op korte termijn enkele vogelreservaten worden aangewezen, vóórdat Recreatie er de hand op alles heeft gelegd...?

De tochten in verslagjaar werden vrijwel alle begunstigd door goed, veelal zelfs stralend weer. Zelfs de aanvankelijk ondoordringbare mist bij het begin van de excursie naar Oostelijk Flevoland kon, dank zij een strategische hint van het hoofdbestuurslid de heer Boellaard, ontweken worden door de tocht in omgekeerde richting te maken; met het waarnemen van vele zwanen, roofvogels, ganzen en eenden werd dit nog een rijke dag. Mede dank zij de zo gewaardeerde hulp van onze hoofdbestuursliden alsook bestuursliden van samenwerkende organisaties op het gebied

van vogelbescherming, konden de verschillende excursies slagen. De heer Brouwer die de tocht naar Hondsbossche en Zwanenwater aanvoerde, de heer Lebrecht die ons door de broedplaatsen van de Kaloot gidste, de heren Boot, Kouwen en Lysen van de Vogelwacht Schouwen-Duiveland die ons de pracht van hun vogeleiland weer toonden, inspecteur Petter die de Kop van Overijssel voor zijn rekening nam, de heer Van den Hombergh die ons door de Ospelse Peel voerde: wij zijn hun allen veel dank verschuldigd voor de zo gaarne door ons aanvaarde hulp. Slechts de excursie naar Oostvoorne was, mede door het lage getij waardoor de vogels op te grote afstand bleven, minder geslaagd. De ganzen-excursie naar Z. W. Friesland, op 19 december, was daarentegen een interessante en prachtige dag.

Bewaking broedterreinen

De bewaking van broedterreinen is onderverdeeld in drie categorieën, te weten reservaten (terreinen in eigendom), gepachte terreinen en terreinen waarvoor Vogelbescherming bijdraagt in de bewakingskosten.

Tot de reservaten van Vogelbescherming behoort het weidevogelreservaat „De Reef”, waarvan per 31 december 1964 45 ha in eigendom verworven was. In 1964 was hier geen toename van het bezit door de sterk opgelopen grondprijzen.

Het „Olveh-vogelreservaat de Ackersdijkse Plassen” werd door het Kadaster opgemeten en bleek ruim 3 ha groter te zijn dan de oorspronkelijk aangenomen oppervlakte van 25 ha. Het buitengewoon mooie en rustige terrein zal in 1965 op vogels geïnventariseerd worden.

Het derde reservaat van Vogelbescherming is een terrein groot 8 ha op Texel („Het Stoâr” genaamd), grenzend aan en één geheel vormend met het aan Natuurmonumenten toebehorende reservaat „De Petten”.

Tot de gepachte terreinen (waaronder ook de terreinen vallen, waar Vogelbescherming het jachtgenot gepacht heeft), die ten dele door Rijks Politie te Water en ten dele door eigen mensen bewaakt worden, behoren: de Dollartslippen (jacht), de Balgzandschorren, het Hollands Diep (jacht) en ongeveer de helft van de Koudekerkse Inlage. Een van de mooiste gebieden wordt gevormd door laatstgenoemde inlaag, die zich mede door de bijzonder ambitieuze bewaker, de heer J. L. van den Berge, langzamerhand tot een ideaal vogelreservaat ontwikkelt; ideaal qua ligging voor bezoekers en ideaal ook voor de vogels. Overigens is hier een extra woord van waardering, bestemd voor de vier landbouwers die de rest van de inlaag gepacht hebben, zeer op zijn plaats. Zonder de zo dikwijls getoonde goede wil tot samenwerking van deze mannen, zouden wij hier belangrijk minder gunstig resultaat van onze bemoeiingen oogsten. Alle aan dit prachtige vogeloord verbonden kosten zullen in de toekomst uit het „Olveh Kalenderfonds” betaald worden. Tot de overige terreinen waartoe Uw vereniging in de bewaking bijdraagt, behoren: de Weerribben bij Steenwijk, het Land van Vollenhove, de omgeving van Kampen, de Eempolders, de

Loosdrechtse Plassen, de Zaanstreek en verder Amstelmeer, Kleimeer, Kaloot en Verdrongen Land van Saeftinge.

Enkele gegevens over de broedterreinen in 1964:

Punt van Reide: *kluut* (achteruit) 50 à 60 paren; *visdief* (vooruit) 150 à 200 paren; *noordse stern*: enkele paren; *tureluur* $\pm$ 50 p.; *grutto*, *kievit*, *schol-ekster*, *wilde eend*: elk $\pm$ 10 p.; *kemphaan* mogelijk 3 à 4 nesten; *kokmeeuw*: veel (breidt zich uit).

Weerribben: *purperreiger* kolonie telt $\pm$ 100 nesten; *kiekendief* en *ransuil* nemen toe.

Land van Vollenhove: weidevogels lichte vooruitgang; *bruine kiekendief* van 6 à 7 paar terug naar 3 paar; *velduil* vermeerderd; *roerdomp* komt weinig voor.

Kamper Eiland en Polder Mastenbroek: *kievit* en *kemphaan* iets vooruit; *grutto* en *tureluur* iets achteruit.

Eempolders (beoosten de Eem): weidevogels: gunstig, iets minder *kieviten* en *tureluurs* dan in '63, doch meer *grutto's*.

Loosdrechtse Plassen: *visdief*, *zwarte stern*, *meerkoet* en *dodaars* achteruit; *fuut* en *woudaapje* iets vooruit; *roerdomp* is enkele malen gehoord.

Zaanstreek: weidevogels zeer gunstig; *fuut*, *dodaars* en *waterhoen* herstellend van winter '62-'63; *roerdomp* zeer verminderd; *visdief* en *kokmeeuw* nemen toe; *zwarte stern* neemt plaatselijk af.

De Putten (Hondsbosche): weidevogels vrij gunstig; schade door klein roofwild.

Amstelmeer: vogelstand over het algemeen gunstig.

Balzand: *kokmeeuw* enkele duizenden, *visdief* 250 paar, *noordse stern* 8 paar, *eidereend* 13 paar. Meest westelijk gelegen kolonie *visdieven* heeft aanzienlijk geleden van roofwild (bunzing?).

Het Stoar (Texel): na herverkaveling één geheel met de „Petten”; fraai terrein voor *kluut*, weidevogels en pluviëren.

Vlaardingse Vlietlanden: bijzonder rijk weidevogelgebied; verder *ransuil*, *watersnip* en *kwartelkoning* waargenomen en gehoord.

Koudekerkse Inlaag: broedseizoen zeer gunstig verlopen; weidevogels vooruitgaand, o.a. 4 paar *grutto's*; *kluten* 70 paar; twee van de drie betonbuizen door *bergeenden* bezet.

Kaloot: voornamelijk *kokmeeuwen*; de *visdieffjes* hebben het moeilijk door klein roofgedierte.

Verdrongen Land van Saeftinge: aanvankelijke verliezen door hoog water hebben zich later enigszins hersteld; aantallen nesten geschat op: *visdief* 650, *kokmeeuw* 12.500, *zilverbmeeuw* 500, diverse eenden 3.000, *tureluur* 1.000, *kluut* 30.

Inlaag van Ellewoutsdijk: *kokmeeuw* breidt zich te zeer uit; *visdief*, *kluut* en weidevogels zijn hier goed vertegenwoordigd.